

## **Používání kofferdamu v záchovném zubním lékařství a endodoncii - abstrakt**

**MUDr. Martin Kapitán**

Dobrá izolace pracovního pole je v záchovném zubním lékařství a endodoncii podmínkou pro kvalitní, bezpečnou, efektivní a dlouhodobě úspěšnou práci. Za standard v izolaci pracovního pole je v současné době považováno použití kofferdamu. Kofferdam je pružná blána s otvory navléknutá kolem korunek jednotlivých izolovaných zubů. Kofferdam odděluje pracovní pole od ostatních částí dutiny ústní pacienta. Chrání pacienta před poraněním a před polknutím či vdechnutím drobných cizích těles. Umožňuje odsávání veškeré chladicí tekutiny, preparační drti a všech prostředků používaných při ošetření. Lékaři zajišťuje stabilně přehledné a přístupné pracovní pole a brání kontaminaci pracovního pole slinou. Uplatňuje se také v prevenci přenosu původců infekčních chorob.

Přes opakovaná doporučení odborných autorit je používání kofferdamu mezi zubními lékaři málo rozšířené, přestože mnohé studie již vyvrátily nejčastěji uváděné argumenty zubních lékařů proti používání kofferdamu.

Cíli této práce bylo (i) zjistit četnost a okolnosti používání kofferdamu zubními lékaři v České republice a porovnat je s výsledky podobných studií v zahraničí, (ii) zjistit informace o postojích pacientů k použití kofferdamu a vlivu různých faktorů na ně, (iii) zjistit průměrný čas potřebný pro nasazení kofferdamu a (iv) porovnat vlastnosti nověji vyvinutých kofferdamových systémů s konvenčním kofferdamem. Pro dosažení těchto cílů byla provedena dvě dotazníková šetření a experimentální část.

Téměř tři čtvrtiny zubních lékařů nepoužívaly kofferdam nikdy, čímž se Česká republika řadí k světovému podprůměru. Četnost používání kofferdamu byla ovlivněna pohlavím lékaře, délkou jeho praxe, podílem přímých plateb, předchozími zkušenostmi s používáním kofferdamu a absolvováním výuky kofferdamu již během pregraduálního studia. Kofferdam byl nejčastěji používán při endodontickém ošetření a zhotovování kompozitních výplní.

Postoj pacientů k použití kofferdamu byl velmi pozitivní, většina z nich pocítovala při ošetření s kofferdamem větší pohodlí a většina pacientů také preferovala jeho použití při dalších ošetřeních. Průměrný čas potřebný pro nasazení kofferdamu činil cca 1,5 minuty.

Hypotéza, že nověji vyvinuté kofferdamové systémy lze nasadit rychleji než konvenční kofferdam, aniž by došlo k negativnímu ovlivnění kvality izolace, byla přijata pro systém OptiDam™, byla však vyvrácena pro systém OptraDam® Plus.

Klíčová slova: Izolace pracovního pole, záchovná stomatologie, endodoncie, kofferdam, dotazníkové šetření, postoj pacientů, kvalita péče.